

DE LADDER

door Mark-Jan Zwart

Papa vond de jongens pas na drie dagen. Het was de dag voor kerst. Ik zie hem nog met gebogen rug door het dikke pak sneeuw voort ploeteren. Zijn gezicht zag grauw van vermoeidheid. Ingespannen doorzocht hij iedere meter van de bosgrond, terwijl hij met een schop de vers gevallen sneeuw omwoelde.

Bij het krieken van de dag hadden de mannen uit het dorp zich opnieuw op ons erf verzameld. Mama had dampende koffie uitgedeeld, terwijl papa de zwijgzame mannen met schorre stem had toegesproken. Ze zouden die dag dieper het bos in trekken.

“Vandaag vinden wij Sammy en David,” had mijn vader gezegd. Verwonderd had ik toegekeken hoe de namen van mijn broertjes in de ochtendkou als waterdamp uit zijn mond waren gekomen. Even leek het alsof ik ze had kunnen pakken, maar toen waren ze al in de ijle lucht opgelost.

De mannen zouden het zuidelijke deel van het bos doorzoeken. Ik mocht met papa mee naar het noorden. Mama had geprotesteerd, maar mijn vader had haar zachtjes in zijn armen genomen en met zijn ruwe handen de tranen van haar rode gezicht geveegd. “Laat haar meegaan. Ze is inmiddels vijftien en oud genoeg. Bovendien heeft ze scherpe ogen. Die kunnen we goed gebruiken.” Mijn moeder had uiteindelijk ingestemd. Als een geknakte bloem was ze voor het huis achtergebleven, terwijl ze ons troosteloos had nagekeken. Voordat we in het bos verdwenen, had ik nog net gezien dat één van de vrouwen haar mee naar binnen bracht.

We waren ongeveer een uur onderweg, toen mijn vader plotseling bleef staan. Nieuwsgierig kwam ik naast hem staan en zag voor zijn voeten een rood stukje stof uit de omgewoelde sneeuw steken. Ik keek toe hoe mijn vader zich langzaam op zijn knieën liet zakken. Voorzichtig trok hij aan de stof, die makkelijk los kwam. Mijn hart sloeg over. In de handen van mijn vader lag het jasje van Sammy, als de lege cocon van een vlinder die allang weggefladderd was.

Mijn vader mompelde iets onverstaanbaars en begon als een razende in de sneeuw te graaien. De fijne sneeuw stooft op, daalde weer op hem neer en bleef plakken aan zijn wenkbrauwen en aan de grijze stoppels op zijn wangen.

Hij vond niets meer. Even liet hij zich achterover zakken in de sneeuw en toen begon hij te roepen: “Sammy!”, “Sammy!”

Ik deed met hem mee en riep om mijn andere broertje. De zware stem van mijn vader galmde door het zilverwitte bos, gevolgd door mijn hoge, iele echo: “Sammy!”, “David!”, “Sammy!”, “David!”. Ons geschreeuw werkte niets uit. Het was alsof het bos de namen van mijn broertjes opslokte en antwoordde met ijzige stilte.

Als ik niet gestruikeld was, hadden we hen misschien nooit gevonden. Mijn vader klopte de sneeuw van zijn kleren, pakte de schop van de grond en vervolgde zwijgend zijn zoektocht. Ik liep een aantal meters achter hem en maakte een bocht om een gigantische eik. Plotseling leek iets mijn linkerbeen vast te grijpen. Ik viel voorover in de sneeuw. Mijn gezicht tintelde en ik proefde de korrelige sneeuw op mijn lippen. Papa hoorde dat ik viel en kwam naar mij toe gerend. “Gaat het?”

Ik keek naar mijn voetstappen in de sneeuw. Er stak iets donkers omhoog.

“Ik bleef hangen,” zei ik korzelig en knikte naar het voorwerp dat op een stuk hout leek. Mijn vader liep er heen en greep de plank met twee handen beet. Toen hij eraan trok, ontsnapte een kreet van verbazing uit mijn mond. Uit de sneeuw kwam een meterslange ladder tevoorschijn. De ijslaag op het hout, waar de sneeuwstof vanaf dwarrelde, gaven het voorwerp een sprookjesachtige uitstraling. Het leek op een trap naar een andere wereld.

Toen begon alles zich vertraagd voor mijn ogen af te spelen. Mijn vader tilde de loodzware ladder helemaal van de grond. Ik zag een vraag op zijn gezicht verschijnen, gevolgd door een verschrikte blik in zijn ogen. Zijn hoofd draaide zich langzaam omhoog en zijn mond sperde wijd open. Even leek het alsof ik doof was. Ik zag de lippen van mijn vader op en neer gaan, maar ik hoorde niets. Toen brak het geschreeuw met geweld door.

“Mijn jongens! Nee!...Oh, mijn jongens!...Sammy, David, jongens toch...”

Papa hilde, schreeuwde, rende machteloos heen en weer en stak hulpeloos zijn armen in de lucht. Vanaf de koude grond drong langzaam tot mij door wat er

gebeurde. Ik begon te trillen en probeerde op te staan, maar mijn stijve ledematen reageerden niet. Tot nu toe had ik de vermissing van mijn broertjes spannend en zelfs een beetje interessant gevonden. Ik schaamde mij voor mijn gedachten. Ik was er altijd vanuit gegaan dat Sammy en David zomaar weer thuis zouden komen. Het was alsof ik plotseling in een verraderlijk wak was geschoten en verdronk in het duistere water. Ik wilde niet, maar deed het toch. Heel kort keek ik omhoog. Tussen de dikke takken van de boom zag ik de lichamen van mijn broertjes.

Ik zal die nacht nooit meer vergeten. Het was stil geworden in huis. Papa had die avond naast mijn bed, gewoon net als altijd, uit de Bijbel gelezen, met een trillende, hese stem. Ik had tranen over zijn gezicht zien glijden, langs diepe groeven die ik nooit eerder had gezien. Toen hij klaar was met lezen, had hij even in het niets gestaard, met troebele ogen.

“Je weet waar ze nu zijn toch?” had hij na een lange stilte met schorre stem gevraagd.

Ik staarde naar het donkere plafond, wachtend op de slaap waarvan ik dacht dat die nooit meer zou komen. Herinneringen, beelden en stemmen, doken tevoorschijn en tuimelden over elkaar heen in mijn hoofd. Sommige beelden probeerde ik weg te duwen, omdat zij mij bijna lieten stikken. Andere herinneringen volgde ik in gedachten, waardoor ik opnieuw werd meegesleurd in de gebeurtenissen.

“Pap, mogen wij het sloophout van de oude schuur gebruiken?” David had hoopvol naar mijn vader gekeken. Sammy had dicht naast zijn broer gestaan en in zijn neus gepeuterd.

“Prima,” had mijn vader afwezig gebromd. “Wat gaan jullie er eigenlijk mee doen?” had hij nog gevraagd, maar de jongens waren al juichend weggerend. Mijn vader had wat gemompeld en zich weer over de kapotte tractormotor gebogen.

Wekenlang waren de jongens bezig geweest bezig om balken en planken het bos in te slepen. 's Avond waren ze vaak hondsmoe, maar dolenthousiast thuis gekomen. Ze hadden echter nooit iets losgelaten over hun geheim. Af en toe hadden ze met elkaar aan tafel gesmoesd, zo dat ik het net niet had kunnen horen. Daar kon ik niet tegen. Soms had ik mij daar vreselijk druk over gemaakt. Andere keren had ik met

vleierij geprobeerd in hun plannen betrokken te worden, maar niets had geholpen. De jongens hadden in alle talen gezwegen. Papa en mama hadden alleen maar glimlachend toegekeken en naar elkaar geknipoogd. Wat nou als ik toch iets van hun geheim had opgevangen? Dan was het nooit zo ver gekomen. Het verdriet vrat zich verder bij mij naar binnen en nestelde zich nog dieper in mijn borst.

Papa had de jongens in zijn armen naar huis gedragen. Het was veel te zwaar geweest. Regelmatig was hij door zijn knieën gezakt, maar het zou niet eens in zijn hoofd zijn opgekomen om één van de jongens alleen achter te laten. Toen we binnen kwamen, was mijn moeder vanuit de keuken de woonkamer ingevlogen. Papa had de jongens zachtjes op de vloer gelegd en had geprobeerde haar op te vangen, maar mama had zich al gillend naast de jongens geworpen. Ik probeerde de herinnering weg te duwen en sperde mijn ogen zo ver mogelijk open. Ik wilde mama niet meer op de grond zien liggen. Ik wilde haar niet maar naar de hemel horen schreeuwen. Het maakte mij bang.

Hoe had het kunnen gebeuren? Ik zie mijn vader weer staan met de grote ladder in zijn armen. Die moet zijn omgevallen toen de jongens allebei boven zaten. Een stom ongeluk, waar ze eerst misschien nog om gelachen hebben, totdat het tot ze doordrong dat ze zo nooit meer naar beneden konden. Hoelang hebben ze op de planken staan schreeuwen? Wanneer heeft David bedacht om het jasje van Sammy met de opvallend rode kleur naar beneden te gooien? Wanneer zijn ze maar op de vloer van hun halve hut gaan liggen?

Ik zag weer de kleine voetjes van Sammy uitsteken. Papa zette de ladder tegen de boomstam en klom meters omhoog. Daar maakte hij jammerend Sammy los uit de omhelzing van David en tilde hem voorzichtig naar beneden. Hij legde hem zachtjes op de besneeuwde grond. Zijn ogen waren gesloten en zijn haren stonden alle kanten op. "Sammy, wakker worden," fluisterde ik, terwijl ik probeerde zijn haren plat te strijken. Papa klom weer omhoog en tilde David naar beneden. Hij legde hem naast zijn broertje neer. Davids gezicht stond ernstig. Papa boog zich over de jongens heen. Drie keer ging hij bovenop hen liggen. Toen begon hij hartgrondig te huilen. Het speeksel droop uit zijn mond en liet grijze vlekken achter op de sneeuw.

Ik bleef fluisteren. “Sammy, wakker worden. Wij zijn het. Wakker worden, Sammy”.

Plotseling schrok ik wakker van een klapperende deur. Een merkwaardige sensatie drong zich aan mij op. Iets leek mij naar buiten te roepen. Zachtjes gleed ik uit mijn bed en stapte naar buiten, zomaar ineens. Ik stond met mijn blote voeten in de sneeuw, maar voelde vreemd genoeg geen kou, alsof ik op wol stond.

In het maanlicht kregen de met sneeuw bedekte bomen een onwerkelijke uitstraling en een onweerstaanbare aantrekkingskracht. Ik liep het bos in en doolde een tijdje rond, totdat het tot mij doordrong dat ik onbewust het spoor had gevolgd dat papa en ik die ochtend in de sneeuw hadden getrokken. Mijn hart klopte in mijn keel. Wat was ik aan het doen? Angstig liep ik door, hoewel ik liever terug was gegaan.

Toen zag ik door de bomen een vreemd licht schitteren, dat mij naar zich toe leek te trekken. Ik zag de enorme eik waar wij die morgen Sammy en David hadden gevonden. De ladder stond nog steeds tegen de boom. Het ijs dat eraan vastgevroren was, blonk en schitterde in het duistere bos, als de volle maan in een heldere nacht. Aangetrokken tot het wonderlijke gezicht kwam ik voorzichtig dichterbij en bleef aan de voet van de boom ademloos staan. Ik kon het licht bijna voelen, alsof het mij verwarmde. Trillend legde ik mijn handen op een sport van de ladder en keek omhoog. De takken staken zwart af tegen de diepblauwe lucht. Mijn adem stakte in mijn keel. De blinkende ladder stak dwars door de takken heen, steeg tot ver boven de boom uit en leek de nachtelijke hemel te raken. Ik wankelde achteruit en viel.

Wat er toen gebeurde, konden mijn ogen nauwelijks bevatten. Een felle lichtpunt raasde van de hoogste sport naar beneden en waaierde uit tot een enorme parachute, waarin ontelbare vleugels verschenen. Hoewel het aan de randen van mijn blikveld nacht bleef, was de boom feller verlicht dan op klaarlichte dag. Ik keek toe hoe de ontelbare vleugels op en neer bewogen. Ik onderscheidde duizenden wezens, die heen en weer gingen langs de ladder. Dit waren engelen, schoot het door mij heen.

Terwijl ik verbijsterd toekeek, zag ik plotseling in de takken Sammy en David opstaan. Mijn broertjes! Ik had ze gevonden! Ik wilde schreeuwen, hun namen roepen, maar er kwam geen geluid uit mijn mond. Het was alsof ik achter glas stond

en geen deel uitmaakte van wat er zich voor mijn ogen afspeelde. Ik kon alleen maar toekijken.

Ik zag hoe David Sammy bij zijn schouders vastpakte en hem goed bekeek. Hij lachte opgelucht. Toen deed hij zijn verschoten jas uit en hing hem bij Sammy om. Sammy wees naar de hel verlichte lucht en zei iets tegen David, maar ik kon hem niet verstaan. Daar stonden de jongens zomaar in de takken van de boom. Vanaf de grond zag ik hun silhouetten afsteken tegen het heldere licht dat golfde van de talloze engelen die langs de ladder bleven opstijgen en neerdalen.

Er ontstond een opvallende beweging aan de lucht. Het leek alsof de engelen baan maakten en zich aan beide kanten van de ladder opstelden. Sammy begon te springen en wees weer naar de lucht. David keek hem stralend aan. Ze staken allebei hun armen in de lucht, zo hoog als ze konden. Ik kon niet zien wat zij zagen, maar ze werden er helemaal door in beslag genomen. Zo uitgelaten had ik nog nooit iemand gezien.

Toen werden mijn broertjes zomaar in het witte licht opgenomen, alsof ze ermee bekleed werden. Iemand leek hen op te tillen en weg te dragen. Ik zag nog net een brede glimlach op Sammy's gezicht, voordat ze helemaal uit het zicht verdwenen. Ik stak mijn handen uit, om ze vast te grijpen of om ze uit te zwaaien, maar de enorme parachute vouwde zich als een bloem in totdat er alleen nog een lichtpunt was overgebleven, die als een vallende ster in omgekeerde richting omhoog werd getrokken.

Ik was als enige achtergebleven in het bos. Toch was ik niet alleen. Ik ervoer iemands vertrouwde aanwezigheid, zonder dat ik hem kon zien.

“Papa?” vroeg ik zachtjes.

Een rustige stem begon te spreken. Ik sloot mijn ogen en bleef luisteren naar woorden die ik niet kon horen, maar die wel in mijn hart aankwamen. Toen werd ik opgetild. Ik krulde mij op en voelde mij als een lam dat na het spenen terug wordt gezet bij zijn moeder.

Ik opende mijn ogen en keek verbaasd om me heen. Ik lag gewoon in mijn bed. De deur was dicht. Buiten tjilpte een vogel. Verder was het stil. Ik sprong uit mijn bed en rende naar de woonkamer.

Ze lagen er nog, in hun zondagse pak, met keurig gekamde haren. Alsof ze kant en klaar wakker konden worden voor de kerkdienst. Het was natuurlijk kerstmorgen, drong het tot mij door. Een diepe triestheid gleed weer over mij heen. Ik ging naast de baar staan en bleef een tijdje naar mijn broertjes kijken. Ze lagen er vredig bij, maar dit waren Sammy en David niet meer.

Langzaam kwamen de beelden terug in mijn herinnering. Ik zag David en Sammy weer juichen en springen. Ik zag hoe Sammy diep gelukkig keek toen hij werd opgetild. Ik voelde opnieuw hoe sterke armen ook mij optilden en weer neerzetten.

Ik boog over de jongens heen. Er brandden tranen in mijn ogen. Even waren we samen geweest, maar toch waren we niet meer bij elkaar. Vlug drukte ik een kus op hun voorhoofden. Toen draaide ik mij om en rende naar buiten, waar ik begon te huilen. De schitterende ochtendzon deed mijn tranen naar alle kanten uitstralen, als een gouden ladder naar de hemel.

Doodgaan is verschrikkelijk en toch ontsnapt niemand eraan. Wij zitten allemaal ons leven lang gevangen in de angst voor de dood. God heeft het nooit zo gewild. Hij is de God van het leven. Om ons uit de angst voor de dood te bevrijden, is Hij een wonderlijke weg gegaan. God is in Jezus mens geworden. Zo kwam Hij naar ons toe om ons leven te geven, eeuwig leven. Dat was geen makkelijke weg, want Jezus moest daarvoor eerst zelf sterven, aan een kruis, zodat alle verkeerde dingen die wij doen en ons in de macht van de dood hebben gebracht, werden vergeven. Toen Jezus dat helemaal had gedaan, stierf Hij. Na drie dagen stond Hij echter op uit de dood!

Iedereen die Zijn vertrouwen op de Heer Jezus stelt en in Hem gelooft, wordt niet alleen vergeven van zijn zonden, maar krijgt ook de belofte dat hij zal opstaan uit de dood en voor altijd bij de Heer Jezus mag zijn.

Doodgaan doet pijn, vooral voor de mensen die achterblijven, maar voor wie sterft in de wetenschap dat hij bij de Heer Jezus hoort, is er een ladder naar de hemel.